

IGOR IVAŠKOVIĆ¹

Samooocene znanja in percepcije koristnosti tujih jezikov pri študentih in diplomantih na področju poslovnih in ekonomskih ved

Povzetek: Članek obravnava stanje na področju znanja in percepcije koristnosti tujih jezikov pri diplomantih in študentih poslovnih in ekonomskih ved. Rezultati kažejo, da je med opazovano populacijo najbolj prisotna angleščina, pri kateri se povprečni anketiranec nahaja med B2 in C1 ravtnjo. Angleščini sledi hrvaščina, pri kateri se povprečni anketiranec opredeli malo nad ravtnjo A2. Na tretjem mestu je nemščina s povprečnim znanjem pod ravtnjo A2. Podiplomski študentje so se v povprečju pri večini jezikov ocenili boljše od diplomskih študentov, redno zaposleni pa od zaposlenih prek študentskih servisov in neaktivnih na trgu dela. Pri oceni koristnosti znanja tujih jezikov je prva angleščina, nemščina zaseda drugo, hrvaščina pa tretje mesto. Poleg teh so le še španski, francoski in srbski jezik v povprečju zaznani kot relativno bolj koristni jeziki.

Ključne besede: tuji jeziki, znanje, koristnost, poslovne vede, trg dela

Self-assessments of Knowledge and Perceptions of Usefulness of Foreign Languages among Students and Graduates in the field of Business and Economics

Abstract: The article explores the situation in the field of knowledge and perception of usefulness of foreign language knowledge

---

¹ Igor Ivašković je docent na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani / Igor Ivašković is assistant professor at the School of Economics and Business, University of Ljubljana, E-pošta: igor.ivaskovic@ef.uni-lj.si

among business and economics graduates and students. The results show that among the observed population English is the most popular, since the average respondent is between B2 and C1 level of knowledge. It is followed by Croatian language with slightly above the A2 level of knowledge on average. In third place is German with an average knowledge below the A2 level. On average, postgraduate students rated themselves better in most languages than undergraduate students, while full-time employees rated themselves better than student workers and non-employed. In assessing the usefulness of foreign language knowledge, English is in the first place, German second and Croatian in the third. In addition to these, only Spanish, French, and Serbian are, on average, perceived as mostly useful languages.

Keywords: foreign language, knowledge, usefulness, business, labor market

1 Uvod

V zadnjih treh desetletjih je fraza o tem, kako svet postaja vse manjši in da globalizacijski, v evropskem kontekstu pa tudi integracijski, procesi močno posegajo v vse družbene sfere (Altbach in Knight 2007; Kohont 2011, 116), že postala kliše, ki le še peščico ljudi primora k resničnemu poglobljenemu premisleku o tem, kaj nam sodobni procesi prinašajo v prihodnosti. Ob vseh spremembah v zadnjih treh desetletjih, med katerimi so tudi takšne, ki jih je bilo le stežka mogoče predvideti, lahko ugotovimo, da globalizacija danes in pred tremi desetletji nikakor ne morata predstavljati enakega skupka procesov. Obenem se ob pojmu globalizacija v zadnjih dveh desetletjih vse bolj pojavlja pojem lokalizacija, ki le navidezno nasprotuje globalizaciji. Ravno nasprotno, lokalizacija omogoča stike z družbami in posamezniki, katerih v preteklosti nismo bili deležni ali pa so ti bili zelo omejeni. Posledica večje pogostosti

teh stikov zaradi globalizacijskih procesov in želja po sobivanju ter sodelovanju z ljudmi iz drugih kulturnih okolij nas namreč sili h komunikaciji, torej k razumevanju in posledičnemu vsaj delnemu prilagajanju tem posameznikom in družbam, s katerimi želimo sodelovati, kar se še posebej močno odraža pri ekonomskih odnosih (Novak Lukanović 2011). Posledično ne čudi, da najbolj vplivne mednarodne organizacije na področju ekonomije in poslovanja, enako kot tudi državne organizacije svetovno najkonkurenčnejših držav, redno analizirajo raven znanja in (ekonomske) koristnosti posameznih jezikov v svetu oz. v svojem okolju. V Sloveniji tega za enkrat še ni. Namen te raziskave je zato prispevati k identifikaciji globalizacijskih in lokalizacijskih silnic, ki delujejo na Slovenijo na področju poslovnih in ekonomskih ved, in sicer z analizo splošnega stanja znanja tujih jezikov pri diplomantih in študentih poslovnih in ekonomskih ved. V nadaljevanju analiziramo percepcije koristnosti znanja posameznega jezika. Pri tem ugotavljamo razlike med zaznavami študentov in različnimi segmenti opazovane populacije glede na različne stopnje vključenosti v trg dela.

2 Pomembnost jezikov na področju ekonomije in poslovanja

Pogoj za uspešno sporazumevanje je ravno poznavanje jezika okolja, s katerim komuniciramo. V tem kontekstu torej, čeprav drži dejstvo, da so nekateri največji jeziki, predvsem angleščina, v sodobnih procesih »lingua franca« v globaliziranem oz. post-hladnovojnem okolju, drugi manjši jeziki po vsej verjetnosti vendarle ne bodo izginili. Novejše študije, ki so uspeli zajeti večje število držav, namreč kažejo, da končni potrošniki, podobno pa tudi predstavniki podjetij, pri svojih nakupih odločitvah preferirajo rabo svojega prvega jezika, in sicer še vedno kar 40% ljudi ne bo kupovalo, če so bistvene sestavine kupoprodajne pogodbe samo v tujem jeziku, 30% nikoli ne kupuje na spletnih straneh v angleškem jeziku,

dodatnih 30% pa to počne le redko. Še več, tri četrtine populacije si želi opisa izdelka v materinskem jeziku, podobno je tudi z iskanjem mnenj o izdelkih, ki jih nameravajo kupiti (73% kupcev namreč išče mnenja v materinskem jeziku) (DePalma in O'Mara 2020, DePalma idr. 2020). Tudi, v kolikor se fokusiramo le na Evropsko unijo (EU) in vzamemo v zakup, da je znanje angleščine pri njenih prebivalcih sorazmerno na visoki ravni, raziskave kažejo, da se 44% potrošnikov v EU boji, da bodo spregledali pomembne informacije o nakupu, če le-te ne bodo v njihovem prvem jeziku (Alexika 2021). Jarc in Zorko (2013) celo menita, da bodo prebivalci Unije potrebovali znanje vsaj dveh ali treh tujih jezikov, in sicer že zaradi vse številčnejših študijskih izmenjav kot tudi seveda zaradi potreb trga dela in posledičnega pretoka delovne sile. To tezo so nakazovale tudi ugotovitve empiričnih raziskav, ki so bile v Sloveniji izvedene že dve desetletji nazaj (Novak Lukanović 2002). Z več kot 90-odstotnim deležem uporabnikov interneta, ki poleg materinskega uporablja tudi tuji jezik, pa se Slovenija uvršča celo med vodilne države v EU (European Commission 2011, 5). S tega vidika je toliko bolj presenetljivo, da pri nas ni sistematičnega spremljanja pomembnosti posameznih jezikov na področjih, kjer želimo biti konkurenčni. Da je to smiselno, nam kažejo primerljive študije pri mednarodno najbolj vpetih gospodarskih silah, ki posledično lahko usmerjajo globalizacijske tokove v svojo korist. Na primer, organizacija British Council redno spremlja, kateri tuji jeziki so za britanski kontekst najbolj pomembni.² Temu se prilagajajo tako izobraževalne inštitucije kot tudi subjekti na trgu, ki nudijo različna jezikovna usposabljanja za delovna mesta v Veliki

---

² Po zadnjem poročilu iz leta 2017 je na prvem mestu po pomembnosti španščina, sledijo mandarinščina, francoščina, arabščina, nemščina, italijanščina, nizozemščina, portugalsščina, japonsščina in ruščina (British Council 2017, 4).

Britaniji. Podobno tudi najvplivnejše mednarodne ekonomske organizacije razvrščajo jezike po uporabnosti glede na to, v kakšnem deležu poslovni dogodki v določenem jeziku vplivajo na svetovni bruto dohodek (BDP). Mednarodni finančni sklad tako za leto 2018 ugotavlja, da je na prvem mestu angleščina (skoraj 21% svetovnega BDP), tesno ji sledi kitajščina (slabih 20%), nato pa s precej zaostanka sledijo španščina (6%), arabščina (5%), japonščina in hindujščina (po 4%), francoščina, nemščina, ruščina in portugalsščina (vsaka po približno 3%) (Alexika 2018). Takšne raziskave nam ob primerjavi s preteklimi (npr. Sargent 2013) omogočajo lažje identifikacije svetovnih trendov, pri čemer lahko ugotovimo, da na globalni ravni izredno hitro raste pomen kitajščine in arabščine, upada pa na primer ekonomska pomembnost japonščine.

Iz do sedaj navedenega lahko sklepamo, da položaj tujih jezikov na posameznem področju ni konstanten, čeprav v krajšem časovnem obdobju tega običajno niti ne zaznamo. Pomislimo lahko, kakšno je bilo znanje tujih jezikov pri slovenskem prebivalstvu pred nekaj desetletji in kakšno je danes. Kdo se komu prilagaja v kontekstu internacionalizacije, je odvisno od številnih predvsem izven-jezikovnih dejavnikov. V okviru različnih oblik poslovne dejavnosti lahko pričakujemo, da bo stopnja prilagajanja in posledična pripravljenost za učenje tujih jezikov sledila trenutnim in pričakovanim interesom posameznika. Večina družboslovnih študijskih programov v EU vključuje predmete s področja tujih strokovnih jezikov, raziskave pa potrjujejo tezo o tujih jezikih kot viru konkurenčne prednosti. Študija ključnih kompetenc, ki determinirajo uspešnost diplomatov na trgu dela in je ob Litvi, Madžarski, Poljski ter Turčiji vključevala tudi Slovenijo, znanje tujih jezikov uvrstila na peto mesto med 13 ključnimi kompetencami. Pri tem je bila več kot polovica anketiranih med institucijami na področju visokega šolstva in med delodajalci tudi mnenja, da je znanje tujih jezikov najpomembnejša kompetenco dip-

lomanta ne samo za vključitev na trg dela, temveč tudi za njegovo splošno vključenost v družbo (Akkuyunlu idr. 2009, 15).

Slovenski prostor ni izjema pri uvajanju tujih jezikov v visokošolski sistem, pri čemer je vsekakor razvidna dominacija angleškega jezika, ki mu sledijo nemščina, italijanščina in francoščina. Jarc in Zorko (2013) menita, da je to v skladu s svetovnimi tokovi. Vendar pa se s tem ne moremo povsem strinjati, saj sta na primer španščina in kitajščina jezika, ki se na svetovni ravni bolj pogosto učita kot tuja jezika od italijanščine (Enux Education 2021, Looney in Lusin 2018). Napačno bi bilo torej poenostavljeno sklepanje, da slovenski prostor predstavlja idealno svetovno povprečje, saj bi pri tem ob upoštevanju globalizacijskih procesov zanemarili lokalizacijske. Poleg članstva v EU v Sloveniji pomembnost znanja več tujih jezikov povečuje tudi relativna majhnost slovensko govoreče skupnosti, kar implicira večjo verjetnost slovenskih govorcev za stik z drugimi jeziki. Na drugi strani je razumno pričakovati, da bodo prvi in najpogostejši stiki slovenskih govorcev ravno s tistimi tujimi jeziki, ki imajo največje področje stika med jeziki, ki obkrožajo slovenski govorni prostor. Pri tem se na področju tujih strokovnih jezikov opaža predvsem porast interesa za poslovne tuje jezike, in sicer v prvi vrsti angleščine, kar se odraža tudi na porast diskurzivnih in žanrskih analiz za poslovni svet značilnih tipov besedil, kot so poslovna korespondenca prek različnih medijev in jezik oglaševanja (Kilar 2008; Čepon 2006), obenem pa narašča tudi število učbenikov za strokovne jezike (Hoolinger 2005; Bhatia 2008; Hutchinson in Waters 1987, 21). Posledično se tudi v našem visokošolskem prostoru vse pogosteje ponujajo ekonomske in poslovne vsebine v izbranih tujih jezikih, a se pri tem opaža precej neuskkljenosti (Jurković in Djurić 2008; Horvath idr. 2012), kar je indikator pomanjkanja sistematičnega spremljanja potreb oz. pričakovanih koristi od znanja različnih jezikov na različnih strokovnih področjih.

Razlogi za omenjeno pomanjkanje so večplastni, a po vsej verjetnosti je eden od bolj pomembnih tudi metodološka dilema, kako meriti znanje jezika. Pri problematiki spremljanja ravni znanja in koristnosti znanja določenega jezika lahko namreč v teoriji naletimo na različne opredelitve, kaj znanje jezika dejansko je. V zadnjih desetletjih se je s tega vidika najbolj uveljavil koncept sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti, ki ga med drugim upošteva tudi v tem prispevku obravnavan Skupni evropski jezikovni okvir (CoE 2011), kjer je poleg jezikovnih zmožnosti v ožjem smislu izpostavljena tudi pomembnost pragmatične in sociolingvistične zmožnosti, za kar je v prvi vrsti potrebno poznavanje specifičnega okolja (Skela, 2011). Vendar je potrebno opomniti, da v kontekstu samoocevanja znanja tujega jezika posameznik, ki ni del tega drugega kulturnega okolja, težko oceni lastno poznavanje jezika izven jezikovnih zmožnosti v ožjem smislu, zato je samoocena znanja pri posamezniku najpogosteje v največji meri odraz njegove lastne percepcije posedovanja ravno leksikalnih, slovničnih, fonoloških, pravopisnih in pravorečnih kompetenc. To je potrebno vzeti v zakup pri analizi rezultatov raziskave, pri kateri poskušamo odgovoriti na naslednja vprašanja:

1. Kakšna je raven samoocenjenega znanja jezikov pri študentih in diplomatih ekonomskih in poslovnih ved v Sloveniji?
2. Kakšna je percepcija uporabnosti/koristnosti znanja jezikov pri študentih in diplomatih ekonomskih in poslovnih ved v Sloveniji?
3. Ali obstajajo kakšne razlike med zaznavami študentov na različnih stopnjah študija?
4. Ali obstajajo kakšne razlike med zaznavami različnih segmentov opazovane populacije glede na različne stopnje vključenosti v trg dela?

3 Metodološki okvir

Spletna anketa je bila testirana v decembru 2020 na skupini 12 študentov (8 dodiplomskih, 3 podiplomskih 2. stopnje in 1 študent doktorskega študija), da bi preverili, ali so vprašanja razumljiva. Podatke smo zbirali od 4. januarja do 4. aprila 2021. Dodiplomski in podiplomski študenti so prejeli informacije o izvedbi ankete pri predmetih Uvod v poslovanje (obvezen predmet za udeležence vseh programov 1. letnika dodiplomskega študija), Ravnanje s človeškimi viri (obvezni predmet za vse študente poslovanja v 2. letniku dodiplomskega študija), Strateški management 1 (obvezen predmet za vse študente poslovanja v 3. letniku dodiplomskega študija) in Strateški management 2 (obvezen predmet za več kot 90% študentov v 1. letniku podiplomskih študijskih programov). Diplomanti so bili vabljeni k izpolnjevanju ankete prek družbenih omrežij in alumni združenj. Na vprašalnik je kliknilo 685 oseb, v celoti pa ga je izpolnilo 272 oseb. V vzorcu je bilo 64,8% žensk in 35,2% moških, povprečna starost anketiranca je bila 23,2 leta. 63,3% je bilo študentov 1. stopnje bolonjskega študija (dodiplomska raven), 24,5% je bilo študentov 2. bolonjske stopnje (magistrski študij), 1,6% je bilo študentov 3. bolonjske stopnje (doktorski študij), 10,6% anketirancev je bilo brez študentskega statusa. Skupno je bilo 21,1% redno zaposlenih, 36,8% jih je delalo prek študentske naspotnice, 42,1% jih v času izpolnjevanja ankete ni bilo zaposlenih (Razpredelnica 1). Pri dodiplomskih študentih je več kot polovica neaktivnih na trgu dela (56,8%) oz. so imeli le status študenta, medtem ko je bilo na podiplomskem magistrskem študiju zaposlenih več kot tri četrtine študentov (76,7%), pri čemer je skoraj polovica vseh magistrskih študentov opravljala študentsko delo (48,3%). Med doktorskimi študenti je bila večina redno zaposlenih (75,0%), v vzorcu anketirancev brez statusa pa je bil delež redno zaposlenih 96,2%. Pri tem je potrebno opozoriti, da se je anketa izvajala v tre-

nutku izrednih razmer, nastalih zaradi pandemije covid-19, zaradi česar se je obseg zaposlenosti v skupini mladih med 15. in 24. letom starosti zmanjšala za 10,5% v primerjavi z letom 2019 (Kajzer 2020, 8–9).

Razpredelnica 1: Vzorec

Anketiranci	1. stopnja		2. stopnja		3. stopnja		Brez študentskega statusa		Po statusu	
Moški	58,6	32,9	26,4	38,3	3,4	75,0	11,5	38,5	100	/
Ženske	65,8	67,1	23,4	61,7	0,6	25,0	10,1	61,5	99,9	/
Po spolu	/	100	/	100	/	100	/	100	/	/
Neaktivni na trgu dela	84,6	56,8	13,5	23,3	1,0	25,0	1,0	3,8	100	/
Študentsko delo	67,8	39,4	32,2	48,3	0	0	0	0	100	/
Redno zaposleni	11,8	3,9	33,3	28,3	5,9	75,0	49,0	96,2	100	/
Po zaposlenosti	/	100	/	99,9	/	100	/	100	/	/

Opomba: V prvem delu celic v stolpcih (označeno z belim ozadjem) je prikazan odstotek glede na spremenljivke v vrstici, v drugem delu (označene z zelenim ozadjem) pa odstotek glede na spremenljivko v stolpcih.

V trenutku anketiranja je imel povprečni anketiranec 3,8 leta delovnih izkušenj, pri čemer so se v to obdobje štete tudi vse oblike študentskega dela. Med tistimi, ki so bili zaposleni v trenutku anketiranja, je 3,9% delovalo na vodstvenih položajih, 17,1% na položajih srednjega managementa, 79,1% pa na operativni ravni. Za 47,4% delovnih mest, na katerih je del tistih anketirancev, ki je opravljal delo v trenutku zbiranja podatkov, je bila potrebna visokošolska izobrazba, za 52,6% pa manj kot visokošolska izobrazba. Med zaposlenimi je 59,4% delovalo v organizacijah, ki poslujejo s tujino, 40,6% v organizacijah, ki poslujejo samo v Sloveniji. Pomembnih razlik med spoloma ni bilo opaziti.

Anketiranci so se samoocenjevali glede znanja jezika po CEFRL lestvici³ s pomočjo Likertove skale, pri kateri je ocena 1 pomenila, da vprašanec ne zna jezika, višje ocene pa so implicirale samoocenjeno znanje na eni izmed ravni CEFRL lestvice (ocena 2 je označevala A1 stopnjo znanja, ocena 7 pa najvišjo C2 stopnjo znanja po CEFRL). V kolikor anketiranec ni bil prepričan v to, kakšno je njegovo znanje, je bil napoten na brezplačni test, ki pa je predvsem preverjal jezikovne zmožnosti v ožjem smislu (torej leksikalne, slovnične, fonološke, pravopisne in pravorečne), zato so samoocene znanja v največji meri odraz ravno percepcije posedovanja teh kompetenc.

Tudi percepcijo koristnosti oz. pričakovane koristi od znanja posameznega jezika smo merili s pomočjo 5-stopenjske Likertove lestvice, pri kateri je vrednost 1 pomenila, da je z vidika anketiranca znanje določenega jezika povsem nekoristno, druga skrajnost (ocena 5) pa je implicirala mnenje, da je določeno znanje zelo ko-

---

³ CEFRL lestvica deli znanje jezika na 6 stopenj, in sicer: 1) A1 oz. preživetvena raven, ki vključuje kompetentnost za sporazumevanje le v osnovnih vsakodnevnikih situacijah, slušno in pisno razumevanje je zelo omejeno, posameznik uporablja najosnovnejše slovnične strukture; 2) A2 oz. vmesna raven predstavlja kompetentnost za sporazumevanje v preprostih vsakodnevnikih situacijah, slušno in pisno razumevanje ter izražanje je omejeno, posameznik uporablja osnovne slovnične strukture; 3) B1 oz. sporazumevalni prag označuje sposobnost samostojnega pogovarjanja v večini situacij, slušno in pisno razumevanje je dobro, posameznik pozna najpomembnejše slovnične strukture; 4) B2 oz. višja raven predstavlja tiste, ki se sporazumevajo tekoče in spontano, njihova komunikacija in argumentiranje sta suverena, uporabljajo zahtevnejše slovnične strukture; 5) C1 oz. raven učinkovitosti označuje sposobnost tekočega sporazumevanja, ki je naravno v vseh splošnih in profesionalnih situacijah, pisno in ustno razumevanje in izražanje je odlično, jezik se odlično prilagaja glede na situacijo in želeni učinek; 6) C2 ali raven mojstrstva, ki predstavlja znanje na ravni izvirnega govorca, pri kateri se posameznik izraža brezhibno (podrobnejši opis v Lingula, 2021).

ristno. Tako pridobljene povprečne vrednosti seveda ne odražajo dejansko koristnost znanja določenega jezika v slovenskem okolju, a odražajo splošne percepcije, ki so ustvarjene tako na podlagi objektivnih informacij kot subjektivnih interpretacij lastnih in posredovanih izkušenj v okolju, v katerem se anketiranci gibljejo.

4 Rezultati in diskusija

4.1 Samoocenjeno znanje tujih jezikov

Rezultati kažejo, da je med tujimi jeziki v slovenskem prostoru daleč najbolj prisotna angleščina, pri kateri je modus pri B2 ravni znanja, povprečni anketiranec pa se nahaja med B2 in C1 ravno. Angleščini s precej zaostanka sledi hrvaščina, pri kateri je največji delež anketirancev po lastni oceni na A1 ravni, povprečni anketiranec pa se samoopredeli malo nad ravno A2. Na tretjem mestu je nemščina, ki je v povprečju že pod ravno A2 (Razpredelnica 2). Statistično značilnih razlik med spoloma ni bilo ($p > 0,05$), medtem ko sta starost in delovna doba le izjemoma statistično značilno soodnosna s samooceno znanja jezika. S starostjo sicer statistično značilno korelirajo znanje angleškega (Spearmanov koeficient $r = 0,19$; $p < 0,01$), hrvaškega (Spearmanov koeficient $r = 0,15$; $p < 0,05$) in srbskega (Spearmanov koeficient $r = 0,16$; $p < 0,05$) jezika. Znanje hrvaščine (Spearmanov koeficient $r = 0,23$; $p < 0,01$) in srbsčine ($r = 0,19$; $p < 0,05$) pozitivno korelira tudi z delovno dobo. Vse korelacije so izredno nizke, zato težko sprejmemo sklep, ki bi potrjeval soodvisnost preučevanih spremenljivk.

Razpredelnica 2: Znanje tujih jezikov (v %)

Jezik	Znanje	1	2	3	4	5	6	7
	Povprečje	Ne znam	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Angleščina	5,47	0,0	0,4	3,1	9,3	39,0	32,8	15,4
Hrvaščina	3,40	12,3	24,2	20,4	20,4	6,9	8,5	7,3
Nemščina	2,89	24,6	22,3	17,3	17,7	13,5	2,3	2,3
Srbščina	2,70	40,3	16,7	16,7	7,0	5,4	6,2	7,8
Španščina	1,73	66,5	16,7	4,7	5,8	3,1	1,9	1,2
Italijanščina	1,55	74,2	12,1	5,9	2,7	2,7	2,0	0,4
Ruščina	1,30	85,6	8,2	2,7	1,2	0,8	0,0	1,6
Francoščina	1,26	86,4	6,6	3,5	1,9	1,6	0,0	0,0
Makedonščina	1,26	90,4	4,8	0,7	1,4	0,0	0,7	2,1
Slovaščina	1,16	93,8	4,1	0,0	0,0	0,0	0,0	2,1
Turščina	1,07	94,2	5,4	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0
Portugalščina	1,05	96,5	2,7	0,4	0,0	0,4	0,0	0,0
Kitajščina	1,04	98,0	1,2	0,4	0,0	0,0	0,0	0,4
Poljščina	1,04	96,5	3,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Albanščina	1,03	99,2	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
Bolgarščina	1,03	98,6	0,7	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0
Arabščina	1,02	98,1	1,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grščina	1,02	98,4	1,2	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0
Madžarščina	1,02	98,1	1,6	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Švedščina	1,02	98,8	0,8	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Češčina	1,01	98,6	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Opomba: Odstotki so prikazani glede na vrstico.

Razpredelnica 3 primerja povprečne ravni znanja jezikov pri študentih na prvi, drugi in tretji bolonjski stopnji. V kolikor nekoliko podrobneje analiziramo te rezultate pri znanju angleščine, lahko ugotovimo, da so študentje na drugi bolonjski stopnji v povprečju na nekoliko višji ravni znanja, pri čemer je zanimivo, da se kar 45,0% drugostopenjskih študentov samoocenjuje s C1 ravno znanja (33,3% je na B2, 18,3% pa na C2), medtem ko se relativna večina (46,7%) študentov na prvi bolonjski stopnji nahaja na B2 ravni, na C1 jih je 27,6, na C2 pa 11,2%. Podobno kot pri anglešč-

čini se tudi pri znanju hrvaškega jezika podiplomski študentje uvrščajo nekoliko višje od dodiplomskih. Kljub temu je modus samoocenjenega znanja pri dodiplomskih študentih pri A2 ravni (24,5%), medtem ko je pri podiplomskih modus le pri A1 ravni znanja (31,0%). Boljše povprečno znanje podiplomskih študentov je predvsem posledica dejstva, da je v tej skupini izredno malo tistih, ki ne znajo hrvaškega jezika (3,4%), medtem ko skoraj vsak sedmi (14,2%) dodiplomski študent tega jezika ne zna dovolj za A1 raven znanja. Na B2 ali višji ravni znanja hrvaščine je 18,8% dodiplomskih in kar 31,1% drugostopenjskih študentov. Tudi pri znanju nemškega jezika so se boljše odrezali drugostopenjski študentje, in sicer so v povprečju malo nad A2, prvostopenjski pa v povprečju malo pod A2 ravnjo. Največ podiplomskih študentov je sicer na A1 ravni znanja (21,7%), a jih je kar 20,0% na B2, skupno pa 26,6% na B2 ali višji stopnji. Pri dodiplomskih je situacija nekoliko slabša, saj jih kar 25,5% ne zna nemščine, na B2 ali višji stopnji pa se nahaja 14,4% tega segmenta študentov.

Tudi pri srbsčini, španščini in italijanščini so se drugostopenjski študenti boljše samooceni glede znanja jezikov od prvostopenjskih kolegov. Vendar je za ta tri jezika, za razliko od angleščine, hrvaščine in nemščine, značilno, da je modus pri vseh na obeh stopnjah pri oceni »1«, kar pomeni, da večina ne zna teh jezikov niti za A1 stopnjo. Medtem ko je v primeru srbsčine to le relativna večina, pa absolutna večina študentov ne zna španskega in italijanskega jezika. Na vsaj B2 ravni znanja srbskega jezika je sicer še vedno relativno veliko podiplomskih študentov, in sicer 25,8%, medtem ko je med dodiplomskimi študenti takšnih že bistveno manj, 15,7%. Zanimivo je, da je med mlajšimi kolegi kljub nižjemu povprečnemu znanju vendarle večji delež tistih, ki so na B2 ali višji ravni znanja. Takšnih je namreč 6,0% dodiplomskih študentov, medtem ko je med podiplomskimi ta odstotek bistveno nižji, in

sicer 3,6%. Manjša je razlika pri italijanskem jeziku, ki jo 4,6% diplomskih in 5,4% drugostopenjskih študentov obvlada vsaj na B2 ravni. Za razliko od ostalih jezikov, obravnavanih v Razpredelnica 3, se prvostopenjski študentje lahko pohvalijo z nekoliko boljšim povprečnim poznavanjem ruskega in francoskega jezika, a je pri tem potrebno opomniti, da je razlika nastala na račun nekaj posameznikov, ki zelo dobro govori bodisi ruski bodisi francoski jezik, medtem ko velika večina (nad 85%) študentov teh jezikov ne obvlada niti za A1 raven znanja.

Razpredelnica 3: Znanje na različnih stopnjah študija (v %)

Znanje jezika	Povprečje	1	2	3	4	5	6	7
		Ne znam	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Angleščina								
1. stopnja	5,31	0,0	0,7	3,3	10,5	46,7	27,6	11,2
2. stopnja	5,75	0,0	0,0	3,3	0,0	33,3	45,0	18,3
3. stopnja	5,50	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Hrvaščina								
1. stopnja	3,26	14,2	23,2	24,5	19,4	3,9	8,4	6,5
2. stopnja	3,66	3,4	31,0	15,5	19,0	13,8	12,1	5,2
3. stopnja	4,25	0,0	0,0	50,0	25,0	0,0	0,0	25,0
Nemščina								
1. stopnja	2,80	25,5	22,2	18,3	19,6	11,1	1,3	2,0
2. stopnja	3,12	21,7	21,7	16,7	13,3	20,0	3,3	3,3
3. stopnja	3,25	0,0	25,0	50,0	0,0	25,0	0,0	0,0
Srbščina								
1. stopnja	2,54	43,1	17,0	16,3	7,8	5,2	3,3	7,2
2. stopnja	2,90	39,7	13,8	17,2	3,4	3,4	17,2	5,2
3. stopnja	3,42	0,0	50,0	0,0	25,0	0,0	25,0	0,0
Španščina								
1. stopnja	1,69	69,9	13,7	2,6	7,8	3,3	2,0	0,7
2. stopnja	1,72	63,2	19,3	8,8	5,3	0,0	1,8	1,8
3. stopnja	1,75	50,0	25,0	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Italijanščina								
1. stopnja	1,53	74,5	12,4	5,2	3,3	2,6	2,0	0,0
2. stopnja	1,64	69,6	12,5	10,7	1,8	1,8	3,6	0,0
3. stopnja	1,00	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ruščina								
1. stopnja	1,29	85,6	9,2	2,0	1,3	0,0	0,0	2,0
2. stopnja	1,23	87,7	5,3	5,3	0,0	1,8	0,0	0,0
3. stopnja	1,50	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Francoščina								
1. stopnja	1,27	87,0	5,2	3,2	3,2	1,3	0,0	0,0
2. stopnja	1,20	89,3	5,4	3,6	0,0	1,8	0,0	0,0
3. stopnja	1,00	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Opomba: Odstotki so prikazani glede na vrstico.

Pri razčlenjevanju rezultatov o znanju angleščine glede na vključenost v trg dela ne preseneča, da najvišjo stopnjo znanja kažejo redno zaposleni anketiranci, nekoliko nižjo tisti, ki ne delajo, in še nekoliko nižjo segment, ki opravlja študentsko delo (Razpredelnica 4). Ravno tako ne preseneča, da je višja poprečna raven samoocenjenega znanja angleščine pri tistih, ki opravljajo delo na delovnih mestih, ki zahtevajo visokošolsko izobrazbo, od tistih, ki ne zahtevajo te izobrazbe, in v tistih organizacijah, ki poslujejo s tujino, od tistih, ki poslujejo samo v Sloveniji. Nekoliko bolj presenetljivo je, da si najvišjo oceno znanja pripisujejo zaposleni na položaju srednjega managementa, sledijo jim zaposleni na operativni ravni, najnižje pa se v tem pogledu samoocenjujejo zaposleni na vodstvenih položajih. Seveda je te ugotovitve potrebno vzeti z rezervo, saj so vsa povprečja v vseh teh segmentih nad oceno 5,0, ki označuje B2 raven znanja. Še več, razpon med najvišjo povprečno oceno (5,81), ki si jo pripisujejo redno zaposleni, in najnižjo (5,20), s katero se samoocenjujejo zaposleni na vodstvenih položajih, je relativno nizek.

Razpredelnica 4: Znanje jezikov glede na aktivnost na trgu dela

Jezik	Angleški	Hrvaški	Nemški	Srbski	Španski	Italijanski	Ruski	Francoski
Neaktivni na trgu dela	5,47	3,26	2,95	2,62	1,61	1,59	1,26	1,30
Študentsko delo	5,37	3,32	2,80	2,49	1,78	1,53	1,34	1,17
Redno zaposleni*	5,81	3,98	2,88	3,36	1,87	1,50	1,35	1,35
Na DM, kjer je potrebna VŠ izobrazba	5,59	3,77	2,95	2,94	2,08	1,59	1,21	1,12
Na DM, kjer ni potrebna VŠ izobrazba	5,34	3,17	2,73	2,39	1,67	1,33	1,34	1,30
DM na vodstvenem položaju	5,20	4,00	4,80	3,20	3,00	2,80	1,00	1,00
DM na položaju srednjega managementa	5,71	4,24	2,91	3,29	1,62	1,33	1,52	1,24
DM na operativni ravni	5,39	3,23	2,71	2,43	1,78	1,42	1,26	1,25
DM v organizaciji, ki posluje s tujino	5,64	3,76	2,92	2,90	1,67	1,53	1,24	1,22
DM v organizaciji, ki posluje samo v Sloveniji	5,19	3,08	2,78	2,35	1,96	1,34	1,34	1,23

Opomba: DM - delovno mesto; * - aktivni na trgu dela s podpisano pogodbo o zaposlitvi (vključno samozaposleni) ne glede na časovno (ne) določenost pogodbe.

Znanje hrvaščine narašča z aktivnostjo na trgu dela, saj se redno zaposleni ocenjujejo z višjo oceno glede znanja od tistih, ki opravljajo študentska dela, slednji pa dosegajo višjo povprečno oceno znanja od neaktivnih. Tudi pri hrvaščini je višja poprečna raven samoocenjenega znanja pri tistih, ki opravljajo delo na delovnih mestih, ki zahtevajo visokošolsko izobrazbo, od tistih, ki delajo na drugih delovnih mestih. Ravno tako je višje ocenjeno znanje pri tistih, ki so zaposleni v organizacijah, ki poslujejo s tujino. Zanimivo je, da si tudi v tem primeru najvišjo oceno znanja pripisujejo zaposleni na

položaju srednjega managementa, sledijo jim zaposleni na vodstvenih položajih, najnižje pa je znanje pri zaposlenih na operativni ravni. Obenem je potrebno opomniti, da je za razliko od angleščine pri hrvaščini razpon med najvišjo (4,24) in najnižjo (3,08) oceno nekoliko višji. Nad B1 ravnjo so namreč zaposleni na položaju srednjega managementa, medtem ko so zaposleni v organizacijah, ki poslujejo samo v Sloveniji, v povprečju le malo nad A1 ravnjo znanja. Podobno kot pri analizi znanja hrvaščine lahko ugotovimo tudi za znanje srbskega jezika, le da je samoocenjena raven znanja sorazmerno nižja v vseh segmentih, in sicer v povprečju od 0,5 do 1 točke, kar pomeni od pol do ene ocene nižjo oceno znanja po CEFRL lestvici.

Pri primerjavi samoocenjenega znanja nemščine lahko ugotovimo, da so razlike med skupinami praviloma manjše in večinoma statistično neznačilne ($p > 0,05$). Izstopa le povprečna raven znanja nemščine pri tistih anketirancih, ki zasedajo vodstvene položaje. Ti se namreč ocenjujejo z bistveno višjo oceno znanja (4,8, kar implicira skoraj C1 raven znanja) od oseb, ki so zaposlene na ravni srednjega managementa ali na operativni ravni. Podobno razmerje ob nižjih vrednostih lahko opazimo tudi pri znanju španskega in italijanskega jezika, kjer so zaposleni na vodstvenih mestih v povprečju pri ravni A2 (španščina: 3,0; italijanščina: 2,8), ostali pa pod ravnjo A1.

Končno lahko pri analizi znanja jezikov glede na vključenost v trg dela ugotovimo, da si redno zaposleni, razen pri nemščini in italijanščini, pripisujejo višjo oceno znanja jezikov od neaktivnih in tistih, ki so na trg dela vključeni prek študentskih oblik dela. Predvsem je to opazno pri angleščini, hrvaščini in srbsčini. Tisti, ki so na nekoliko bolj zahtevnih delovnih mestih, oz. na tistih delovnih mestih, ki zahtevajo visokošolsko izobrazbo, se načeloma ocenjujejo z višjo oceno znanja jezikov (razen pri ruščini in francoščini) od tistih, ki delajo na delovnih mestih, katera visokošolske izobrazbe ne zahtevajo. Osebe, zaposlene na operativni ravni, si pripisujejo najnižje ocene znanja tujih jezikov,

medtem ko je pri večini analiziranih tujih jezikov najvišja samoocena znanja na ravni srednjega managementa. Lahko domnevamo, da je to zato, ker so ti položaji običajno v organigramih prepleteni z največjim številom razmerij oz. povezav z drugimi položaji in imajo posledično večji obseg komunikacije. Ravno tako na srednji management običajno odpade tudi največ kontaktov s poslovnimi partnerji iz tujine. Ravno tako je pri večini jezikov zaznati višjo raven znanja pri zaposlenih v tistih organizacijah, ki poslujejo s tujino.

4.2 Percepcija koristnosti tujih jezikov

Rezultati na področju percepcije koristnosti kažejo nekoliko drugačno situacijo kot pri ocenjenem znanju jezikov (Razpredelnica 5). Na prvem mestu sicer ni sprememb, kar potrjuje dominantnost angleščine med tujimi jeziki pri opazovani populaciji. Kar 95,8% anketirancev namreč ocenjuje, da je znanje angleščine zelo koristno, le 4,2% pa da je večinoma koristno. Nemščina zaseda drugo, hrvaščina pa tretje mesto. Nemščina in hrvaščina sta torej zaznana kot bolj koristna od drugih dveh sosednjih jezikov, in sicer italijanščine, še bolj pa od madžarščine. Ravno tako je glede zaznane koristnosti sosednji hrvaški jezik pred dvema »velikima« jezicoma, in sicer španščino ter francoščino. Poleg slednjih je le še srbščina v povprečju zaznana kot relativno bolj koristna, saj dosega povprečno oceno 3,1, medtem ko sta naslednja dva »velika« svetovna jezika, ruščina in kitajščina, skupaj z vsemi ostalimi že pod povprečno oceno 3,0, ki predstavlja mejo med večjo in manjšo koristnostjo. Presenetljivo je, da je toliko jezikov zaznano kot večinoma nekoristnih. To spoznanje je še toliko bolj nenavadno ob dejstvu, da današnja tehnologija omogoča komunikacijo s praktično celim svetom in z govorniki različnih jezikovnih skupin, anketirana pa je bila populacija študentov in nekdanjih študentov s področja ekonomskih in poslovnih ved. Od slednjih bi morda lahko pričakovali nekoliko višjo nagnjenost k podjetništvu in iskanju poslovnih priložnosti tudi na

tujih trgov, kjer bi znanje tujih jezikov vsekakor bilo koristno. Zaznave koristnosti jezikov se večinoma ne razlikujejo statistično značilno med spoloma, percepcija koristnosti pa ravno tako ne korelira statistično značilno ne s starostjo ne z delovno dobo. Izjema je zaznava koristnosti češčine, kjer je ugotovljena izredno šibka statistično značilna korelacija s starostjo (Spearmanov koeficient $r = 0,18$; $p < 0,05$).

Razpredelnica 5: Zaznava koristnosti jezika (v %)

Jezik	Korist	1	2	3	4	5
	Povprečje	Povsem nekoristno	Večinoma nekoristno	Ne morem se odločiti, ali je koristno ali ne	Večinoma koristno	Zelo koristno
Angleščina	4,96	0,0	0,0	0,0	4,2	95,8
Nemščina	4,31	1,6	3,9	10,2	30,9	53,5
Hrvaščina	3,74	4,3	13,2	12,8	43,8	26,0
Italijanščina	3,43	6,6	16,3	23,7	33,9	19,5
Španščina	3,33	9,0	16,1	25,5	31,4	18,0
Srbščina	3,11	16,0	17,9	23,0	25,7	17,5
Francoščina	3,09	12,4	21,3	24,4	29,1	12,8
Ruščina	2,95	18,4	21,2	21,2	25,5	13,7
Kitajščina	2,86	24,5	17,1	20,2	23,7	14,4
Portugalščina	2,32	26,1	35,8	22,2	12,1	3,9
Švedščina	2,07	40,2	28,3	18,5	10,2	2,8
Arabščina	2,06	43,9	25,5	15,3	11,4	3,9
Turščina	1,98	44,5	27,3	15,6	10,2	2,3
Češčina	1,93	43,8	30,6	16,0	8,3	1,4
Madžarščina	1,92	44,3	29,4	18,0	6,3	2,0
Slovaščina	1,90	46,2	29,7	14,5	7,6	2,1
Grščina	1,88	46,5	28,1	18,0	6,3	1,2
Poljščina	1,86	46,2	31,0	14,5	6,9	1,4
Makedonščina	1,86	46,2	31,0	15,9	4,1	2,8
Albanščina	1,79	52,0	27,3	13,3	5,1	2,3
Bolgarščina	1,70	52,4	29,7	13,8	3,4	0,7

Opomba: Odstotki so prikazani glede na vrstico.

V kolikor razčlenimo anketirano študentsko populacijo glede na stopnjo študija, lahko opazimo, da glede percepcije koristnosti angleščine, italijanščine, srbščine in francoščine ni statistično značilnih razlik med študenti na različnih ravneh študija. Nemščino, hrvaščino, španščino in ruščino drugostopenjski študentje zaznavajo kot nekoliko bolj koristne od svojih kolegov na dodiplomski ravni (Razpredelnica 6).

Razpredelnica 6: Zaznava koristnosti znanja jezikov glede na raven študija (v %)

Koristnost jezika	Povprečje	1	2	3	4	5
		Povsem nekoristno	Večinoma nekoristno	Ne morem se odločiti, ali je koristno ali ne	Večinoma koristno	Zelo koristno
Angleščina						
1. stopnja	4,96	0,0	0,0	0,0	3,9	96,1
2. stopnja	4,97	0,0	0,0	0,0	3,3	96,7
3. stopnja	5,00	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Nemščina						
1. stopnja	4,27	2,0	2,6	11,9	33,1	50,3
2. stopnja	4,41	1,7	1,7	6,8	33,9	55,9
3. stopnja	5,00	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Hrvaščina						
1. stopnja	3,72	4,5	13,6	13,0	42,9	26,0
2. stopnja	3,95	0,0	10,3	12,1	50,0	27,6
3. stopnja	3,75	0,0	25,0	0,0	50,0	25,0
Italijanščina						
1. stopnja	3,45	7,8	12,3	26,0	35,1	18,8
2. stopnja	3,43	5,2	19,0	22,4	34,5	19,0
3. stopnja	4,00	0,0	0,0	25,0	50,0	25,0
Španščina						
1. stopnja	3,22	11,1	17,0	26,8	29,4	15,7
2. stopnja	3,53	5,3	12,3	28,1	33,3	21,1
3. stopnja	3,75	0,0	0,0	50,0	25,0	25,0

Srbščina						
1. stopnja	3,04	15,6	20,1	25,3	22,7	16,2
2. stopnja	3,10	19,0	13,8	20,7	31,0	15,5
3. stopnja	3,25	0,0	25,0	25,0	50,0	0,0
Francoščina						
1. stopnja	3,08	13,7	19,0	25,5	29,4	12,4
2. stopnja	3,05	10,2	23,7	28,8	25,4	11,9
3. stopnja	3,75	0,0	0,0	25,0	75,0	0,0
Ruščina						
1. stopnja	2,84	19,7	21,7	24,3	23,7	10,5
2. stopnja	3,12	17,5	17,5	17,5	29,8	17,5
3. stopnja	4,25	0,0	0,0	0,0	75,0	25,0

Opomba: Odstotki so prikazani glede na vrstico.

Tisti, ki svoje delo opravljajo v študentkih oblikah dela, načeloma zaznavajo večjo koristnost znanja jezikov. Izjemi sta le srbščina, ki jo redno zaposleni zaznavajo kot bolj koristno od ostalih dveh segmentov preučevane populacije, in angleščina, pri katerih pomembnejših razlik med neaktivnimi, zaposlenimi prek študentskih napotnic in redno zaposlenimi praktično ni (Razpredelnica 7).

Razpredelnica 7: Zaznava koristnosti znanja jezikov glede na aktivnost na trgu dela

Jezik	Angleški	Nemški	Hrvaški	Italijanski	Španski	Srbski	Francoški	Ruski
Neaktivni na trgu dela	4,97	4,26	3,62	3,31	3,02	2,94	2,96	2,87
Študentsko delo	4,97	4,40	4,01	3,70	3,58	3,16	3,21	3,03
Redno zaposleni*	4,94	4,25	3,73	3,21	3,47	3,42	3,00	2,91
Na DM, kjer je potrebna VŠ izobrazba	4,97	4,34	3,90	3,58	3,59	3,03	3,09	3,06
Na DM, kjer ni potrebna VŠ izobrazba	4,99	4,26	3,94	3,36	3,43	3,39	3,13	2,83
DM na vodstvenem položaju	5,00	4,40	3,60	3,80	3,40	2,60	2,80	3,00

**SAMOOCENE ZNANJA IN PERCEPCIJE KORISTNOSTI TUJIH JEZIKOV PRI ŠTUDENTIH
IN DIPLOMANTIH NA PODROČJU POSLOVNIH IN EKONOMSKIH VED**

DM na položaju srednjega managementa	4,95	4,25	3,95	3,76	3,33	3,43	3,45	3,71
DM na operativni ravni	4,97	4,32	3,96	3,41	3,51	3,21	3,08	2,76
DM v organizaciji, ki posluje s tujino	4,97	4,27	3,90	3,42	3,40	3,10	3,00	2,97
DM v organizaciji, ki posluje samo v Sloveniji	4,98	4,40	4,04	3,56	3,60	3,45	3,31	2,91

Opomba: DM – delovno mesto; * – aktivni na trgu dela s podpisano pogodbo o zaposlitvi (vključno samozaposleni) ne glede na časovno (ne)določenost pogodbe.

Med zaposlenimi sicer velikih razlik v percepciji koristnosti posameznih jezikov ni, a tisti, ki opravljajo delo na delovnem mestu, kjer je potrebna visokošolska izobrazba, nekoliko bolj od svojih kolegov, zaposlenih na drugih delovnih mestih, vrednotijo znanje nemškega, italijanskega, španskega in ruskega jezika. Obratna situacija velja pri angleščini, hrvaščini, srbsščini in francoščini. Zaposleni na vodstvenih položajih bolj kot zaposleni na položajih srednjega managementa in na operativni ravni cenijo znanje angleščine, nemščine in italijanščine. Zaposleni na ravni srednjega managementa relativno bolj vrednotijo znanje srbskega, francoskega in ruskega, zaposleni na operativni ravni pa hrvaškega in španskega jezika. Presenetljivo je, da zaposleni v organizacijah, ki ne poslujejo s tujino, načeloma bolj vrednotijo znanje tujih jezikov, oz. to znanje vidijo kot bolj koristno. To je po vsej verjetnosti posledica nekoliko nižje ravni znanja, ki jo je ta skupina pokazala v primerjavi s kolegi, ki so zaposleni v organizacijah, ki poslujejo tudi s tujino. Sicer lahko opazimo, da so zaznave koristnosti relativno stabilne, razlike med posameznimi jeziki pa so zelo podobne v vseh segmentih.

5 Zaključek

Razmerja med prisotnostjo jezika v določeni družbi narekujejo različne makro in mikro družbene silnice, pri čemer slovenska družba nikakor ni izjema. Relativna majhnost slovenskega govornega področja implicira več stikov z drugimi jeziki pri večjem deležu populacije. Posledično je večjemu deležu slovenskega prebivalstva omogočeno učenje drugih jezikov tudi preko izkušenj v vsakodnevnem življenju, ne da bi to bilo pogojeno z obiskovanjem izobraževalnih institucij. Rezultati raziskave kažejo, da je med tujimi jeziki v slovenskem prostoru med populacijo študentov in diplomantov poslovnih in ekonomskih ved daleč najbolj prisotna angleščina, tej pa s precej zaostanka sledi hrvaščina. Na tretjem mestu je nemščina, ki je v povprečju že pod ravno A2, torej pod osnovno ravno znanja. Podiplomski študentje so se v povprečju pri večini jezikov boljše samoocenili od dodiplomskih študentov, kar je lahko posledica več priložnosti za učenje, ki so ga imeli zaradi v povprečju nekoliko višje starosti, a je obenem tudi pomemben indikator za visokošolske institucije, ki imajo z vse večjo vpetostjo v mednarodni prostor, tudi vse večji pomen ravno na področju poučevanja tujih jezikov. Dejstvo, da si redno zaposleni pripisujejo višje ocene znanja pri najbolj prisotnih tujih jezikih v slovenskem prostoru, je indic, da se znanje tujih jezikov ceni na trgu dela. Obenem je nekoliko presenetljiva ugotovitev, da si med zaposlenimi boljše ocene znanja pripisujejo zaposleni na srednji ravni managementa, na katere očitno odpade tudi največ kontaktov s poslovnimi partnerji iz tujine.

Pri oceni koristnosti znanja tujih jezikov se potrjuje teza o dominantnosti angleščine, nemščina zaseda drugo, hrvaščina pa tretje mesto. Poleg teh treh so le še španščina, francoščino in srbščina v povprečju zaznani kot relativno bolj koristni jeziki, medtem ko so ostali zaznani kot večinoma nekoristni. To vsekakor preseneča, saj današnja tehnologija omogoča več možnosti za komunikacijo v tujih jezikih, od anketirane populacije s področja poslovnih in eko-

nomskih ved pa bi pričakovali nagnjenost k večjem vrednotenju znanja tujih jezikov. Tudi to je pomemben indikator za visokošolske institucije, ki sili k premisleku o morebitnih modifikacijah študijskih programov v segmentih, ki se nanašajo na poučevanje tujih jezikov.

Iz navedenega lahko sklepamo, da ne glede na vključenost slovenske družbe v globalizacijske procese v Sloveniji vendarle obstajajo močne lokalizacijske silnice, kar se odraža na razliko v hierarhiji jezikov po samooceni znanja in po zaznavi uporabnosti v slovenskem prostoru na področju ekonomije in poslovanja. Pri nas se namreč globalno izredno hitra rast pomembnosti kitajščine in arabščine še ne opazi, medtem ko so v slovenski populaciji, vsaj na obravnavanem strokovnem področju, primerjalno še vedno nadpovprečno uporabni nemščina in italijanščina, med pogojno rečeno manjšimi jeziki pa je v slovenskem prostoru še vedno zelo koristno tudi znanje hrvaščine. Strinjamo se lahko tudi z načelno ugotovitvijo drugih strokovnjakov, ki so že desetletje in pol nazaj ugotavljali, da na Slovenskem obstajajo vsa izhodišča, ki potrjujejo ne le potrebnost, temveč tudi nujnost vključevanja tujih strokovnih jezikov v visokošolski prostor. Pri tem ne bomo šli tako daleč, kot sta to storili Jurković in Djurić (2008, 217) s trditvijo, da je neenakomerno uvajanje poučevanja tujih jezikov v različne študijske programe na tak način, da jih v določenih programih ni, ponekod pa se izvajajo le kot izbirne vsebine, lahko pot k diskriminaciji tistih študentov, ki bodo ostali na nižjih ravneh znanja. S takšno logiko bi namreč diskriminacija obstajala vse dokler vsi študijski programi ne bi bili popolnoma enaki, kar bi bilo nesmiselno. Vsekakor pa je zaželeno, da se študentom ponudi čim več različnih opcij študija, kar vključuje tudi večjo izbiro pri učenju tujih jezikov. Nujnost ponudbe slednjih se predvsem nanaša na dodiplomske študijske programe, medtem ko naj bi v sklopu podiplomskega študija bila, kot to opredeljuje Zavašnik (2006, 243), zaželena vsaj možnost izpopolnjevanja v obliki seminarjev in delavnic.

6 Bibliografija

ALEXIKA. 2018. *Top Business Languages of the World for Exporters in the Global Marketplace*. Dostopno na: <https://alexika.com/blog/2018/11/29/top-business-languages-of-the-world> (11. december 2021).

ALEXIKA. 2021. *40% Will Not Buy In Other Languages - Why Translation Matters*. Dostopno na: <https://alexika.com/blog/2020/08/17/why-translation-matters-40-will-not-buy-in-other-languages> (11. december 2021).

AKKUYUNLU, ARZU, HELENA KOVAČIČ, IVAN SVETLIK IN SAMO PAVLIN. 2009. *Development of competencies in the world of work and education: report on the qualitative analysis of higher education institutions and employers in five countries*. HEGESCO: University of Ljubljana, Faculty of Social Sciences.

ALTBACH, PHILIP G. IN JANE KNIGHT. 2007. The Internationalization of higher education: Motivations and realities. *Journal of Studies in International Education* 11(3-4): 290-305.

BHATIA, VIJAY K. 2008. Genre analysis, ESP and professional practice. *English for Specific Purposes* 27(2): 161-174.

BRITISH COUNCIL. 2017. *Languages for the Future. The foreign languages the United Kingdom needs to become a truly global nation*. Dostopno na: https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/languages_for_the_future_2017.pdf (8. december 2021).

ČEPON, SLAVICA. 2006. English language globalism = Globalnost engleskog jezika. V Jagoda Granić, ur., *Jezik i mediji*, 155-164. Zagreb, Split: Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku.

DEPALMA, DONALD IN PAUL DANIEL O'MARA. 2020. *Can't Read, Won't Buy - B2C. Analyzing Consumer Language Preferences and Behaviors in 29 Countries*. Dostopno na: <https://insights.csa-research.com/reportaction/305013126/Marketing> (9. december 2021).

DEPALMA, DONALD, PAUL DANIEL O'MARA, REBECCA RAY IN DR. ARLE LOMMEL. 2020. *Can't Read, Won't Buy - B2B. Analyzing Business User Language Preferences and Behaviors in 24 Countries*. Dostopno na: <https://insights.csa-research.com/report-action/305013125/Marketing> (9. december 2021).

ENUX EDUCATION. 2021. *The most studied languages*. Dostopno na: <https://www.fluentu.com/blog/most-studied-languages/> (2. marec 2021).

EUROPEAN COMMISSION. 2011. *User language preferences online. Analytical report*. Dostopno na: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7e48e109-2809-4616-b0e5-666a4884af11> (8. december 2021).

HOLLINGER, ALEXANDER. 2005. *Written Communication in Business English: Business and Financial Letter-Writing*. Bucures-ti: Editura Universitara.

HORVATH, MARGIT, MANICA DANKO, POLONA KOVAČ IN JANEZ STARE. 2012. Tujejezikovno izobraževanje – analiza potreb in praks tujejezikovnega izobraževanja v slovenski javni upravi. *Uprava* 10(1): 71-103.

HUTCHINSON, TOM IN ALAN WATERS. 1987. *English for Specific Purposes: A Learning-Centred Approach*. Cambridge: Cambridge University Press.

JARC, MOJCA IN VIDA ZORKO. 2013. Razvoj potrebe po učenju tujih strokovnih jezikov in vloga učitelja pri oblikovanju tujejezikovno kompetentnega diplomanta. *Teorija in praksa* 50(2): 142-442.

JURKOVIĆ, VIOLETA IN MELITA DJURIĆ. 2008. Tuji jeziki stroke v slovenskem visokem šolstvu. V Milena Ivšek in Laila Aase, ur., *Jeziki v izobraževanju: zbornik prispevkov konference*, 215-221. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

KAJZER, ALENKA. 2020. *Vpliv epidemije na trg dela*. Ljubljana: UMAR.

KILAR, VITA. 2008. Der geschäftsbrief: ein versuch der analyse auf der basis der sprechakttheorie und der konversationsmaximen. V Vahidin Preljević in Vedad Smailagić, ur., *Transformationsräume: Aspekte des Wandels in deutscher Sprache, Literatur und Kultur*, 52–65. Sarajevo: Bosansko filološko društvo.

KOHONT, ANDREJ. 2011. *Vloge in kompetence menedžerjev človeških virov v kontekstu internacionalizacije*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

LINGULA. 2021. *Angleščina, kaj znate po posamezni stopnji?* Dostopno na: <https://www.lingula.si/angleščina/stopnje/> (5. junij 2021).

LOONEY, DENNIS IN NATALIA LUSIN. 2018. *Enrollments in Languages Other Than English in United States Institutions of Higher Education, Summer 2016 and Fall 2016 Preliminary Report*. Dostopno na: <https://www.mla.org/content/download/83540/2197676/2016-Enrollments-Short-Report.pdf> (2. marec 2021).

NOVAK LUKANOVIČ, SONJA. 2002. Ekonomski vidik jezika v večkulturnem okolju / Economic aspect of language in multicultural setting. *Razprave in gradivo: revija za narodnostna vprašanja*, 40: 98–115.

NOVAK LUKANOVIČ, SONJA. 2011. Jezik in ekonomija na narodno mešanih območjih v Sloveniji. *Annales, Series historia et sociologia* 21(2): 327–336.

SARGENT, BENJAMIN B. 2013. *The Top 30 Online Languages*. Dostopno na: https://insights.csa-research.com/reports/5591/files/131105_Top_30_Online/Page1 (11. december 2021).

SKELA, JANEZ. 2011. Opredelitev tujejezikovne sporazumevalne zmožnosti v Skupnem evropskem jezikovnem okviru. *Sodobna pedagogika* 62(2): 114–133.

CoE (Council of Europe). 2011. Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje. Ljubljana: Ministrstvo RS za šolstvo in šport.

ZAVAŠNIK, MIHAELA. 2006. *Analiza potreb učiteljev angleškega strokovnega jezika z vidika njihovih specifičnih sposobnosti v okviru usposabljanja in izpopolnjevanja*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.